

Produktspesifikasjon for Fartsgrense (105)

Fartsgrense (Foto: Vegbilder, Statens vegvesen)

Innhold

1	Innledning.....	2
2	Om vegobjekttypen.....	2
3	Bruksområder.....	2
4	Registreringsregler med eksempler.....	3
5	Relasjoner.....	24
6	Egenskapstyper.....	24
7	UML-modell.....	26

1 Innledning

Dette er en produktspesifikasjon for vegobjekttypen Fartsgrense i NVDB. Produktspesifikasjon er oppdatert i henhold til Datakatalogversjon 2.30

Sist oppdatert dato: 2022.10.11

2 Om vegobjekttypen

Tabell 2 -1 gir generell informasjon om vegobjekttypen hentet fra Datakatalogen

Tabell 2-1 *Informasjon om vegobjekttypen*

Navn vegobjekttype:	Fartsgrense
Definisjon:	Høyeste tillatte hastighet på en vegstrekning.
Representasjon i vegnettet:	Strekning
Kategoritilhørighet	Kategori 1 - Nasjonale data 1
Sideposisjonsrelevant:	Nei
Kjørefeltrelevant:	Kan
Krav om morobjekt	Nei
Kan registreres på konnekteringslenke	Ja

3 Bruksområder

Tabell 3 -2 gir oversikt over viktige bruksområder for NVDB-data. Det er markert hvilke av disse som er aktuelt for denne vegobjekttypen. I noen tilfeller er det gitt mer utfyllende informasjon.

Tabell 3-2 *Oversikt over bruksområder*

Bruksområde	Relevant	Utfyllende informasjon
NTP - Oversiktsplanlegging	X	
Vegnett - navigasjon	X	
Statistikk	X	
Beredskap	X	
Sikkerhet	X	
ITS	X	
VTS – Info	X	
Klima – Miljø	X	
Vegliste – framkommelighet		
Drift og vedlikehold		
Annet bruksområde	X	Benyttes bl.a. i forbindelse med arbeidsvarsling.

4 Registreringsregler med eksempler

4.1 Registreringsregler

Nedenfor presenteres regler for registrering av data knyttet til gjeldende vegobjekttype. For noen regler er det i kolonne til høyre referert til utfyllende eksempler.

Nr.	Regel	Eks.
1	Generelt	
a	En forekomst av vegobjekttype <i>Fartsgrense</i> i NVDB gjenspeiler en konkret fartsgrense ute i vegnettet. Eksempler viser ulike varianter av fartsgrenser og hvordan disse skal registreres.	4.2.1 4.2.2
b	Egenskapsdata knytta til <i>Fartsgrense</i> hentes fra skilt- og fartsgrensevedtak, og skiltplaner. Fartsgrenser uten vedtak (50 km/t og 80 km/t) legges inn med verdi 50 i tettbygdestrøk og verdi 80 i spredtbygde områder. Der 50 og 80 km/t er registrert som generell fartsgrense, skal ikke vedtaksnummer eller arkivnummer registreres som egenskapsdata. Stedfestingen til vegnettet ligger originalt i NVDB.	
2	Omfang – hva skal registreres	
a	Et fartsgrenseobjekt (<i>Fartsgrense</i>) med en gitt fartsgrense skal registreres for hver fartsgrensestrekning i Norge. Fartsgrenseobjektet skal registreres i NVDB. <i>Fartsgrense</i> skal være heldekkende for den kjørende delen av det digitale vegnettet (vegnett får gående og syklende unntatt).	
b	Fartsgrense skal også registreres på rundkjøringer, ramper, plasser og lommer/ sideanlegg.	4.2.1 4.2.4 4.2.5
c	Det legges ikke inn <i>Fartsgrense</i> på ferjestrekninger. Det legges ikke inn <i>Fartsgrense</i> på gang-, og sykkelveg.	
d	I forbindelse med gatetun, gågater, etc. der denne også er registrert som en veg tillatt for motorkjøretøy, så registreres <i>Fartsgrense</i> med fartsgrenseverdien 5 km/t . Hvis egen fartsgrense er vedtatt og fartsgrenseskilt satt opp i gatetun, gågate etc, da er det skiltet fartsgrensen som gjelder, og som skal registreres.	
3	Forekomster – oppdeling ved registrering	
a	En fartsgrense skal registreres som ett vegobjekt med en NVDBID, den kan deles opp hvis den går over flere Strekninger (for eksempel en 80-sone i spredt bebyggelse).	
b	Hvis et sammenhengende fartsgrenseobjekt, blir delt av en ny fartssone/-objekt, så skal det eksisterende fartsgrenseobjektet deles i to separate fartsgrenseobjekt (med samme egenskaper) og ikke et objekt med to stedfestinger. Dette for å unngå feil ved senere vedlikehold.	
4	Egeometri	
a	En fartsgrense skal ikke ha egeometri, men arver geometri fra vegnettet ved behov.	
5	Egenskapsdata	

Nr.	Regel	Eks.
a	<p>Det framkommer av oversikten i kapittel 6.1 hvilke egenskapstyper som kan angis for denne vegobjekttypen. Her framkommer det også hvilken informasjon som er absolutt påkrevd (1), påkrevd (2), betinget (3) og opsjonell (4). I kapittel 7.3 finnes UML-modell som gir oversikt over egenskaper og tilhørende tillatte verdier.</p>	
b	<p>Egenskapstype <i>Fartsgrense</i>: Høyeste tillatte hastighet på en vegstrekning. Tillatte verdier er 5 – 30 – 40 – 50 – 60 – 70 – 80 – 90 – 100 – 110.</p>	
c	<p>Egenskapstype <i>Vedtaksnummer</i> refererer til vedtaksnummer for fartsgrensen og skiltvedtak eller vedtak for skiltplan.</p>	
d	<p>Verdier for egenskapstypene <i>Vedtaksnummer</i>, <i>Gyldig fra dato</i> og <i>Arkivnummer</i> kan registreres på et senere tidspunkt, hvis dataene ikke er tilgjengelig på registreringstidspunktet for fartsgrensen.</p>	
e	<p>Ved endring av fartsgrensen på en eksisterende veg (veg med trafikk), bør fartsgrense registreres inn i NVDB på et tidspunkt så nær datoen fartsgrense er gyldig fra (dvs. fra skilt er satt opp og avdekket), som mulig, slik at det ikke oppstår forvirring om hva som er gyldig fartsgrense. Registreringstidspunktet er ikke så viktig for en ny veg, som blir åpnet på et senere tidspunkt.</p>	
6	Relasjoner	
a	<p>Det framkommer av kapittel 5 hvilke relasjoner vegobjekttype kan inngå i. I kapittel 7.1 finnes UML-modell som gir oversikt over relasjoner.</p>	
7	Lignende vegobjekttyper i Datakatalogen	
a	<p>Fartsgrense, variabel (721). Fartsgrense, variabel (721) angir høyeste tillatte hastighet på en vegstrekning innenfor et avgrenset tidsrom. På vegstrekninger der det er aktuelt å registrere Fartsgrense, variabel (721) skal denne registreres i tillegg til den vanlige <i>Fartsgrense (105)</i>.</p>	
8	Stedfesting til vegnettet i NVDB	
a	<p><i>Fartsgrense</i> skal stedfestes til vegnett hvor <i>Type veg = Kanalisert veg, Enkel bilveg, Rampe, Rundkjøring og Gatetun</i>. (Veger beregnet for motoriserte kjøretøy).</p>	
b	<p>Fartsgrense skal stedfestes til alt vegnettet i NVDB som trafikkeres med motorisert ferdsel. En forekomst av <i>Fartsgrense</i> kan ha flere stedfestinger (multipel stedfesting) der samme fartsgrense går over flere lenkesekvenser, for eksempel gjennom en rundkjøring.</p>	4.2.1
c	<p>I rundkjøringer er fartsgrensen på den gjennomgående vegen gjeldende. Dersom det er to gjennomgående veger med ulik fartsgrense, er den laveste fartsgrensen gjeldende.</p>	4.2.1
d	<p>Punkt der den ene fartsgrensen stopper og den neste starter er bestemt av punktet der fartsgrenseskiltene er satt opp. Dette kan avvike noe fra ev. plassering satt i vedtaket og i skiltplaner, men det er der skiltene er satt opp langs vegen, som er bestemmende punkt for fartsgrenseendringen. Se også punkt f under.</p>	

Nr.	Regel	Eks.
e	Ved fartsgrenseendring står det alltid et skilt på hver side av vegen (noen unntak). Disse står som regel rett overfor hverandre (normalt på veglinja), men vi opplever også at disse skiltene kan ha en forskyvning og at skiltpunktene kan ha to forskjellige meterverdier mht. vegsystemreferanse (bør ligge innenfor samme meter). Da registreres fartsgrenseendringen i skjæringspunktet mellom senterlinje for veg og den rette linjen mellom de to skiltpunktene.	4.2.7
f	I kryss, står fartsgrenseskiltet «...minst 50 m etter krysset...» eller «...synlig innen 100 m avstand når det svinges inn på vegen.» dette ifølge Håndbok N300 del 3 . Er dette en endring av fartsgrensen, vil registreringen av <i>Fartsgrense</i> måtte starte i krysset for aktuell veg. Er det ikke en endring av fartsgrensen, men fartsgrensen fortsetter gjennom krysset, slik vegen som går øst/vest i eksempel 4.2.3 under, registreres <i>Fartsgrense</i> til skilt på andre siden av krysset	4.2.2 4.2.3
g	På ramper, plasser og lommer legges <i>Fartsgrense</i> inn etter de retningslinjer gitt i eksemplene 4.2.4, 4.2.5, under. Unntaksvis kan ramper, plasser og lommer være skiltet med egen fartsgrense, da legges <i>Fartsgrense</i> inn i henhold til skiltet fartsgrense	4.2.4 4.2.5
h	Dersom fartsgrensen kun gjelder noen kjørefelt, (f.eks. der det er forskjellig fartsgrense i hver sin retning på samme vegstrekning), brukes kjørefeltkoder for å angi dette i stedfestingen.	4.2.6

4.2 Eksempler

4.2.1 Generell registrering av fartsgrenser.

Eksempelet viser fartsgrensene for 3 fylkesveger i en rundkjøring. De forskjellige fartsgrensene stedfestes til vegnettet og *Fartsgrense* registreres fra/til der skilt for endret fartsgrense er satt. Rundkjøringen er registrert med samme *Fartsgrense* som den gjennomgående vegen (fv. 303).

	<p>EGENSKAPSDATA:</p> <ul style="list-style-type: none">- Fartsgrense = 40- Vedtaksnummer = V 104 G - 2010- Gyldig fra dato = 20101223- Arkivnummer = 2010252324
<p><i>Figur 1, Foto: Statens vegvesen/GEOVEKST</i></p>	<p>EGENSKAPSDATA:</p> <ul style="list-style-type: none">- Fartsgrense = 50- Vedtaksnummer = V 104 G - 2010- Gyldig fra dato = 20101223- Arkivnummer = 2010252324 <p>EGENSKAPSDATA:</p> <ul style="list-style-type: none">- Fartsgrense = 60- Vedtaksnummer = V 104 G - 2010- Gyldig fra dato = 20101223- Arkivnummer = 2010252324

4.2.2 Fartsgrense, der vegen starter i et kryss.

Eksemplet under viser hvordan registrering av *Fartsgrense* gjøres der vegen (sideveg) starter i et vegkryss, men fartsgrenseskilt er satt opp et stykke inn på sidevegen.

I følge [skilthåndbok N300, del 3](#) er det slik at fartsgrenseskilt ikke skal stå nærmere krysset enn 50 m (kan gjøre unntak i tettbygd strøk), men ikke lenger unna enn at det er synlig innen 100 m avstand når det svinges inn på vegen. Når det er slik, registreres *Fartsgrense* med samme fartsgrense mellom vegkrysset og der skiltet er satt opp, og videre til neste fartsgrenseendring.

Der det er generell fartsgrense, 50km/t eller 80 km/t, vil det ikke stå skilt, da følges det samme prinsipp, med å starte (ev. avslutte) fartsgrensen mot tilstøtende veg.

	EGENSKAPSDATA: - Fartsgrense hovedveg = 30 (mørk grønn) - Vedtaksnummer = VD-1Z-16 - Gyldig fra dato = 20101223 - Arkivnummer = 2010252324 - Fartsgrense sideveg = 40 (lys grønn) - Vedtaksnummer = V104G-2010 - Gyldig fra dato = 20101223 - Arkivnummer = 2010252324
<i>Figur 2, Foto: Statens vegvesen/GEOVEKST</i>	

4.2.3 Kryss med nedsatt fartsgrense inn mot krysset

<p>Eksemplet viser et 4 armet vegkryss. Fartsgrensen endres ikke i krysset, men gjelder gjennom krysset.</p> <p>I eksemplet under er vegen øst/vest registrert med 30 km/t gjennom krysset til den justeres opp til 50 km/t på andre siden, ved fartsgrenseskilt. Vegen nord/syd blir registrert med 30 km/t fra syd og til krysset, og 40 km/t fra krysset og nordover, siden den vegen har vedtak på fartsgrense 40 km/t.</p>	<p>EGENSKAPSDATA</p> <ul style="list-style-type: none">- Fartsgrense = 30 (mørk grønn)- Vedtaksnummer = V 103 G - 2010- Gyldig fra dato = 20101223- Arkivnummer = 2010252324 <p>EGENSKAPSDATA</p> <ul style="list-style-type: none">- Fartsgrense = 40 (lys grønn)- Vedtaksnummer = V 46 G - 2019- Gyldig fra dato = 20190527- Arkivnummer = 19/101819 <p>EGENSKAPSDATA</p> <ul style="list-style-type: none">- Fartsgrense = 50 (gul)- Vedtaksnummer = V 103 G - 2010- Gyldig fra dato = 20101223- Arkivnummer = 2010252324
<p><i>Figur 3, Foto: Statens vegvesen/GEOVEKST</i></p>	

4.2.4 Fartsgrenser på ramper

<p>Eksemplene under viser ramper på en 4-felts motorveg. På motorvegen er fartsgrensen vedtatt til 110 km/t.</p> <p>Rampene er ofte ikke nevnt spesielt i fartsgrensevedtak for denne typen veger, og omfattes da av den generelle fartsgrensen på 80 km/t (ev. 50 km/t). Å registrere 80 km/t (ev. 50 km/t) på hele rampen vil ikke være hensiktsmessig og kan skape farlige situasjoner hvis kjøretøyenes teknologi, eller andre førerstøttesystemer bruker <i>Fartsgrense</i> som datagrunnlag i sine systemer. Derfor splittes fartsgrenseobjektet på ramper.</p> <p>Delen som er parallell med hovedvegen blir registrert med samme fartsgrense som hovedvegen (110km/t i dette eksemplet), men fra der rampe vinkler vekk fra, eller til der rampen kommer inn på hovedveg, vil rampen bli registrert med 80 km/t (ev. 50 km/t). I dette punktet, så endrer venstre langsgående vegoppmerking fra å være hvit, til å bli gul på avkjøringsrampen, og fra gul til hvit på påkjøringsrampen (se Håndbok 302, Vegoppmerking, kap. 7.6).</p> <p>Fargebytte er en beskjed til trafikanten at nå kommer den inn på en annen vegtype enn vegen trafikanten kommer fra/skal inn på.</p>

NB: Ikke vedtaksnummer eller arkivnummer på Egenskapsdata for 50/80 km/t, da det er generelle fartsgrenser.

EGENSKAPSDATA

- Fartsgrense = **80** (blå)
- Vedtaksnummer =
- Gyldig fra dato =
- Arkivnummer =

EGENSKAPSDATA

- Fartsgrense = **110** (rød)
- Vedtaksnummer = **VD-1Z-16**
- Gyldig fra dato = **20160705**
- Arkivnummer = **16-106375**

Figur 4, Foto: Statens vegvesen/GEOVEKST

KOMMENTAR:

- Den røde streken viser plassering av fartsgrenseendring på avkjøringsrampe. Fartsgrense på hovedveg her er 110 km/t

EGENSKAPSDATA:

- Fartsgrense = **110** før strek,
- Vedtaksnummer = **VD-1Z-16**
- Gyldig fra dato = **20160705**
- Arkivnummer = **16-106375**

EGENSKAPSDATA:

- Fartsgrense = **80** etter strek.
- Vedtaksnummer =
- Gyldig fra dato =
- Arkivnummer =

Figur 5, Foto: Statens vegvesen

Figur 6, Foto: Statens vegvesen

KOMMENTAR:

- Den røde streken viser plassering av fartsgrenseendring på påkjøringsrampe. Fartsgrense på hovedveg her er 110 km/t

EGENSKAPSDATA:

- Fartsgrense = **80** før strek
- Vedtaksnummer =
- Gyldig fra dato =
- Arkivnummer =

EGENSKAPSDATA:

- Fartsgrense = **110** etter strek.
- Vedtaksnummer = **VD-1Z-16**
- Gyldig fra dato = **20160705**
- Arkivnummer = **16-106375**

Figur 7, Foto: Statens vegvesen

KOMMENTAR:

- Noen ganger kan rampe være skiltet med særskilt fartsgrense. Da registreres endret *Fartsgrense* fra skiltpunktet og videre til neste fartsgrenseendring. I eks. står skilt for 70 km/t der det ellers ville vært gjort endring fra 100 km/t til 80 km/t uten skilt. Derfor endres det i dette tilfellet direkte til 70 km/t fra 100 som er hovedvegens fartsgrense. Hadde 70 km/t stått lengre inn på rampen, ville det blitt registrert inn en kortere sone med 80 km/t, etter reglene nevnt i eksemplene over.

EGENSKAPSDATA:

- Fartsgrense = **70**
- Vedtaksnummer = **V 91 G - 2019**
- Gyldig fra dato = **20191017**
- Arkivnummer = **17/23797**

	<p>KOMMENTAR:</p> <p>-Noen ganger kan rampe være skiltet med særskilt fartsgrense, som i dette tilfellet. Siden 100 km/t skiltet angir en endring av <i>Fartsgrense</i>, registreres endringen av fartsgrensen fra skiltpunktet, og videre til rampens slutt. Hovedvegens fartsgrense er også 100 km/t her.</p> <p>EGENSKAPSDATA:</p> <p>-Fartsgrense = 100 -Vedtaksnummer = VD-1U-18 -Gyldig fra dato = 20191014 -Arkivnummer = 18/9801-4</p>
<p>Figur 8, Foto: Statens vegvesen</p>	

4.2.5 Rasteplasser, Innfartsparkeringer, Sideanlegg

<p>Første eksempel under viser en rasteplass langs 4-felts motorveg. Her følges samme prinsipp som veg med av- og påkjøringsramper. Se pkt 4.2.4.</p> <p>Inne på rasteplassområde er det blandet trafikk av kjøretøy og gående. Derfor registrerer vi 50 km/t på de delene av rasteplassvegnettet som dekker området mellom rampene.</p> <p>Det er bestemt å registrer 50 km/t for alle typer sideanlegg, som rasteplasser, busslommer/kollektivplasser, innfartsparkeringer, etc., da det ofte vil være blandet trafikk på disse (kjøretøy og gående) se Figur 10 og Figur 11 under.</p> <p>Er derimot hovedvegen forbi sideanlegget vedtatt med lavere fartsgrense enn 50 km/t, bør fartsgrensen på sideanlegget være lik fartsgrensen på hovedveg. Se Figur 12 under.</p> <p>NB: Ikke vedtaksnummer eller arkivnummer på Egenskapsdata for 50/80 km/t, da det er generelle fartsgrenser.</p>	
	<p>Eksempel 1</p> <p>EGENSKAPSDATA:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fartsgrense = 50 (gul) - Vedtaksnummer = - Gyldig fra dato = - Arkivnummer =
<p>Figur 9, Foto: Statens vegvesen/GEOVEKST</p>	

	<p>EGENSKAPSDATA:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fartsgrense = 110 (rød) - Vedtaksnummer = VD-1Z-16 - Gyldig fra dato = 20160705 - Arkivnummer = 16-106375
	<p>EGENSKAPSDATA (hovedveg, blå):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fartsgrense = 80 - Vedtaksnummer = V101G-2010 - Gyldig fra dato = 20101223 - Arkivnummer = 2010252324
<p><i>Figur 10, Foto: Statens vegvesen/GEOVEKST</i></p>	<p>EGENSKAPSDATA: (busslomme, gul):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fartsgrense = 50 - Vedtaksnummer = - Gyldig fra dato = - Arkivnummer =
	<p>EGENSKAPSDATA: (Innfartsparkering, oransje):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fartsgrense = 50 (gul) - Vedtaksnummer = - Gyldig fra dato = - Arkivnummer =
<p><i>Figur 11, Foto: Statens vegvesen/GEOVEKST</i></p>	<p>EGENSKAPSDATA (hovedveg, oransje):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fartsgrense = 50 (gul) - Vedtaksnummer = - Gyldig fra dato = 20101223 - Arkivnummer = 2010252324

	<p>EGENSKAPSDATA:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fartsgrense = 40 (lys grønn) - Vedtaksnummer = V 96 G – 2010 - Gyldig fra dato = 20101223 - Arkivnummer = 2010252324
<p><i>Figur 12, Foto: Statens vegvesen/GEOVEKST</i></p>	<p>Merknad: Her er fartsgrensen 40 km/t på hovedvegen. Legges det inn 50 km/t på sideanlegget kan det bli en utilsiktet «snarvei» i navigasjonssystemer, fordi systemet vil regne noen sekunder raskere over busslommen. Derfor registreres sideanlegget med samme fartsgrense som hovedveg.</p>

4.2.6 Forskjellig fartsgrense, i hver sin retning, på samme vegstrekning

Eksemplene under viser registrering av splittet fartsgrense. Dvs. der kjøreretningen har hver sin fartsgrense på samme strekning.

Da registreres aktuelle feltverdier inn under stedfesting for den aktuelle fartsgrensen. Feltverdien angis i metrert retning. Den egentlige stedfestingen i NVDB skjer på referanselenka.

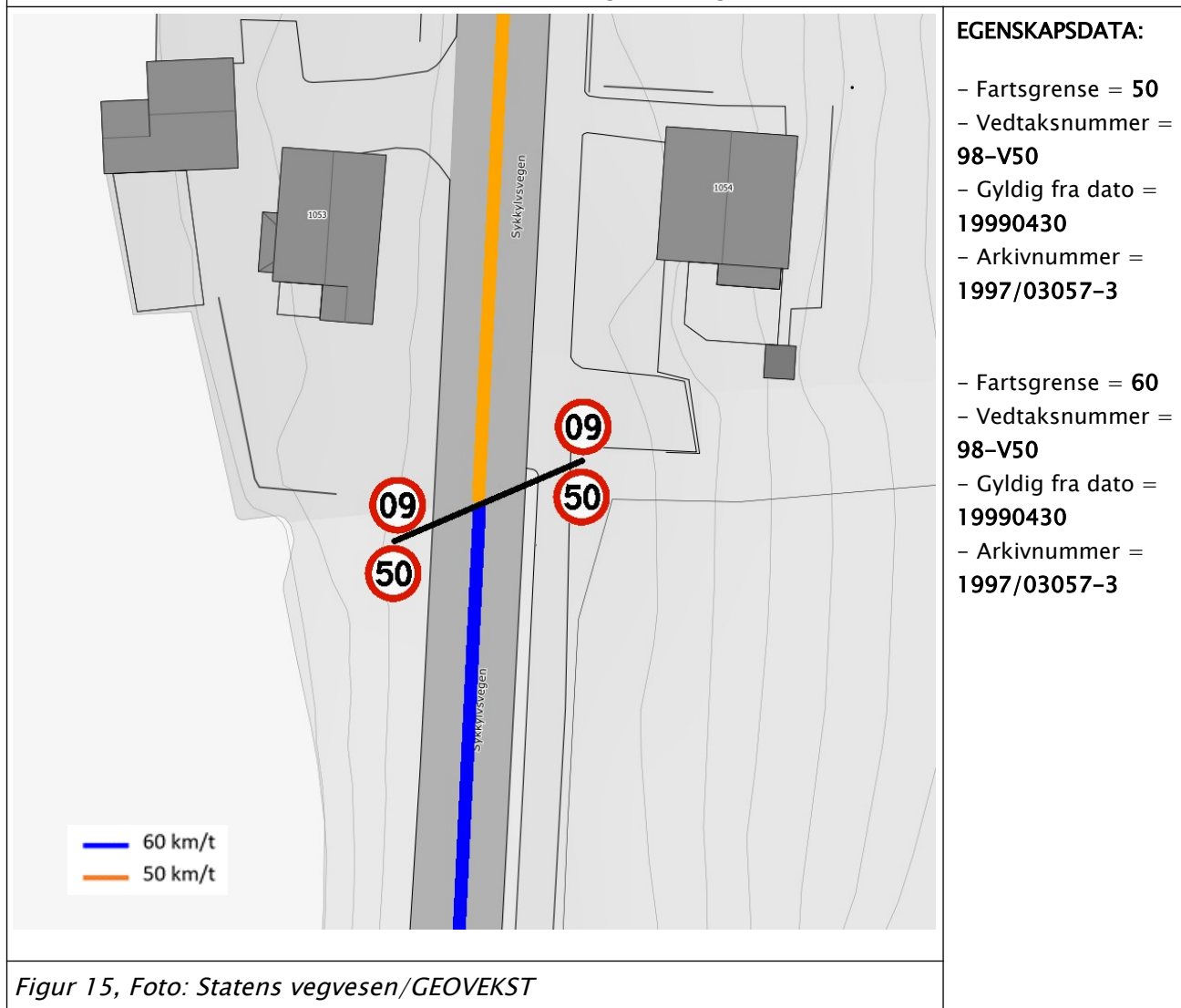
NB: Det er ikke alltid at retningen for lenkesekvensen er den samme som metrert retning, og da vil verdiene for felt (som er registrert på referanselenka) være motsatt av metrert feltangivelse. Angivelse av feltverdier kan variere fra de forskjellige NVDB-verktøyene som er tilgjengelig. Derfor må du før registrering vite hvordan ditt verktøy håndterer dette, slik at du registrerer riktig fartsgrense i riktig kjøreretning.

	<p>EGENSKAPSDATA:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fartsgrense = 100 (sort) - Vedtaksnummer = VD-1Z-16 - Gyldig fra dato = 20160705 - Arkivnummer = 16-106375 - Fartsgrense = 110 (rød) - Vedtaksnummer = VD-1Z-16 - Gyldig fra dato = 20160705 - Arkivnummer = 16-106375 Kommentar: Feltangivelse er angitt i forhold til metrert retning for vegen, som her er oppover på kartet.
<p><i>Figur 13, Foto: Statens vegvesen/GEOVEKST</i></p>	
	<p>EGENSKAPSDATA:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fartsgrense = 50 (gul) - Vedtaksnummer = V 107 G - 2010 - Gyldig fra dato = 20101223 - Arkivnummer = 2010252324 - Fartsgrense = 70 (lilla) - Vedtaksnummer = V 107 G - 2010 - Gyldig fra dato = 20101223 - Arkivnummer = 2010252324
<p><i>Figur 14, Foto: Statens vegvesen/GEOVEKST</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Fartsgrense = 80 (lys blå)

	<ul style="list-style-type: none">- Vedtaksnummer =- Gyldig fra dato =- Arkivnummer = <p>Kommentar: Feltangivelse er angitt i forhold til metrert retning for vegen, som her er mot venstre på kartet.</p> <p>NB: <u>Ikke</u> vedtaksnummer eller arkivnummer på 80 km/t, da det er generell fartsgrense.</p>
--	---

4.2.7 Forskyvning av skiltpunktene.

Der skiltene ikke står rett overfor hverandre ved fartsgrenseendring, men at disse har en forskjøvet/asymmetrisk plassering, og dermed kan gjøre endringspunkt for fartsgrensen noe uklart. Ved slike tilfeller brukes skjæringspunktet mellom senterlinje for veg og den rette linjen mellom de to skiltpunktene som punkt for endring av fartsgrensen.

4.2.8 Digitale variable fartsgrenseskilt

Digitale variable fartsgrenseskilt, blir stadig mer vanlig. Med slike skilt, er ønsket om rask og sikker endring av fartsgrensen oppfylt.

Endringer av fartsgrense med variable skilt, er ofte av kortere varighet, f.eks. ved vedlikeholdsarbeid, trafikkuhell, bilberging etc. som gjør at disse skiltene blir angitt med andre fartsgrenser enn det som er normalvisning for skiltet.

Når *Fartsgrense* skal registreres, så er det **normalvisningen** til skiltet som skal registreres. I eksemplet under er det 110 km/t som skal registreres som *Fartsgrense*, fordi det er normalvisningen til dette skiltet.

NB: Variable fartsgrenseskilt er ikke det samme som Fartsgrense, variabel (721), se egen produktspesifikasjon for denne objekttypen.

EGENSKAPSDATA:

- Fartsgrense = 110
- Vedtaksnummer = VD-1Z-16
- Gyldig fra dato = 20160715
- Arkivnummer = 16-106375

Figur 16, Foto: Statens vegvesen

4.2.9 Fartsgrensesone

Fartsgrensesone brukes i boligområder, tettsteder og bysentrum, og andre områder som ligger til rette for det.

Det er bare fartsgrense 30 km/t som er aktuelt for en fartsgrensesone.

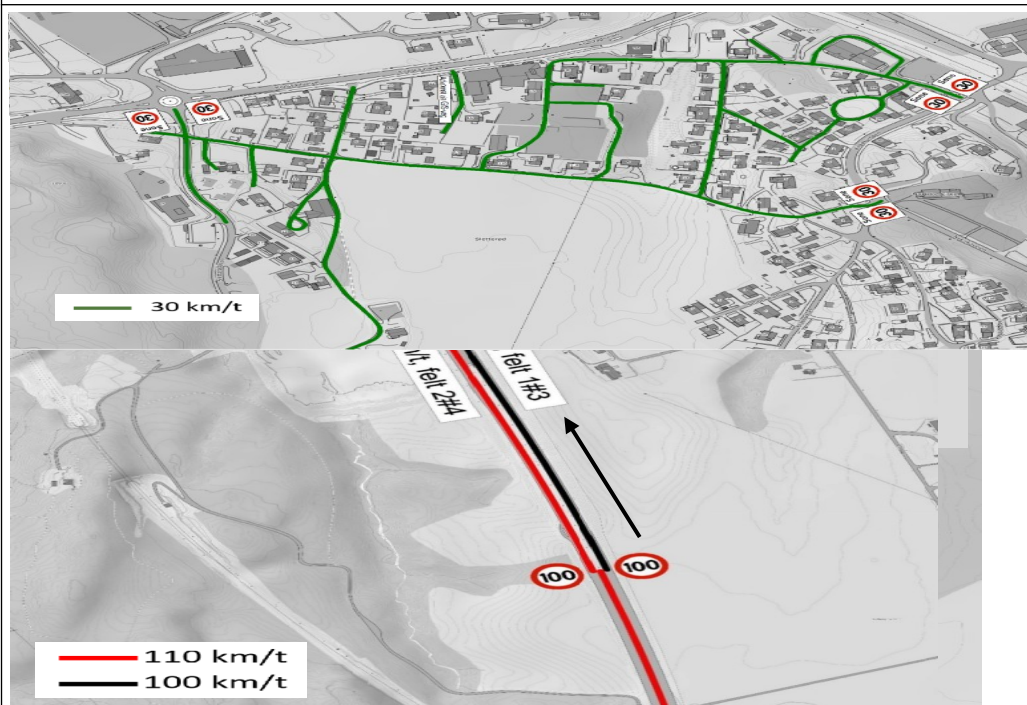
Ofte er det kommunen som vedtar disse sonene. Er det private vegger innenfor det kommunale vedtaket for fartsgrensesonen, har ikke kommunen myndighet til å vedta fartsgrense på de private vegene. Da vil den generelle fartsgrensen på 50 km/t være den korrekte fartsgrensen. I noen tilfeller vil det være Statens vegvesen som har gjort vedtaket, og da er vedtaket gyldig for de private vegene også, siden Statens vegvesen har vedtaksmyndighet på de private vegene. Men samtidig er det ønske om at fartsgrensesoner oppfattes likt, uansett hvem som har gjort vedtak om 30 km/t sone.

- Derfor registreres alle vegger, som omfattes av en fartsgrensesone 30, med **Fartsgrense 30 km/t**.

Da oppnås den hensikten en slik fartsgrensesone er ment å fungere ute på vegene.

Dette kan også motvirke muligheter for feilnavigering i navigasjonssystemer (se kommentar siste figur, pkt 4.2.5).

Egenskapsdata for 30 km/t soner, *Vedtaksnummer*, *Gyldig fra dato* og *Arkivnummer*, bør kun fylles ut når alle vegger innenfor sonen er omfattet av vedtaket. Det kan også opprettes to, eller flere *Fartsgrenser* hvor den ene omfatter vegger med vedtak, og de andre er vegger som ikke omfattes av vedtaket.

EGENSKAPSDATA:

- Fartsgrense = 30 (grønn)
- Vedtaksnummer = V98G-2010
- Gyldig fra dato = 20101223
- Arkivnummer = 2010252324

Figur 17, Foto: Statens vegvesen/GEOVEKST

4.2.10 Private fartsgrenseskilt.

Bildene under viser noen eksempler på private fartsgrenseskilt på privat veg.

For å kunne sette opp offentlig skilt på privat veg, må en ha tillatelse fra Statens Vegvesen, og godkjent vedtak. Det er sjelden slike tillatelser og vedtak gis. [Eksemplet under](#) viser et slikt unntak, der offentlige 40 km/t skiltene er satt opp.

På privat veg hvor det ikke er gitt tillatelse til oppsetting av offentlige trafikkskilt, kan den ansvarlige for vegen sette opp private skilt. Slike skilt kan bare håndheves etter privatrettslige regler (altså ikke av politiet). Skiltene må ikke være like til offentlige skilt, fortrinnsvis hvite og svarte med rektangulær utforming, eks:

Figur 17, Foto: Euroskilt

Disse skiltene vil det være vanskelig å holde oversikt over, og det er heller ingen rutiner for å melde endringer ved disse skiltene inn til Kartverket, eller Statens vegvesen som skal registrere dette inn i NVDB.

Ved registrering på denne typen privat veg, blir det å registrere *Fartsgrense* med de generelle fartsgrensene som er 50 og 80 km/t (uten egningsdata).

EGENSKAPSDATA:

- Fartsgrense = **80**
- Vedtaksnummer =
- Gyldig fra dato =
- Arkivnummer =

Figur 18, Foto: Stig Roar Strømseth, Statens Vegvesen

EGENSKAPSDATA:

- Fartsgrense = **40**
- Vedtaksnummer = **V04-03-2014**
- Gyldig fra dato = **20141029**
- Arkivnummer = **2013144065**

Kommentar:

-Når det er offentlig skilt på privat veg, skal fartsgrense iht. skilting registreres.

Figur 19, Foto: Stig Roar Strømseth, Statens Vegvesen

EGENSKAPSDATA:

- Fartsgrense = **50**
- Vedtaksnummer =
- Gyldig fra dato =
- Arkivnummer =

Figur 20, Foto: Jostein Vataker, Statens Vegvesen

5 Relasjoner

Nedenfor er det listet opp relasjoner som kan settes opp mellom *Fartsgrense* og andre vegobjekttyper. Som alternativ til begrepet relasjon benyttes «Mor-datter», «Assosiasjoner» og «Tillatt sammenheng». Det vises både relasjoner der *Fartsgrense* inngår som morobjekt og der *Fartsgrense* inngår som datterobjekt. Det skilles mellom følgende relasjonstyper:

- 1 – Komposisjon – Komp – Består av/er del av
- 2 – Aggregering – Agr – Har/tilhører
- 3 – Assosiasjon – Asso – Har tilkople/er koplet til

«B inf A» angir om det er krav til at stedfestingen til vegnettet for datterobjekt skal være innenfor stedfesting til morobjekt. «Delvis» betyr at utstrekning må være innenfor, men sideposisjon og/eller feltkode kan avvike.

Mulige morobjekter

Morobjekt		Relasjonstype		Datterobjekt		Relasjonsinfo	
Id	Navn	Id	Navn	Id	Navn	B inf A	Id

Figur 1 Mulige «morobjekt» for vegobjekttype

Mulige datterobjekter

Morobjekt		Relasjonstype		Datterobjekt		Relasjonsinfo	
Id	Navn	Id	Navn	Id	Navn	B inf A	Id
105	Fartsgrense	1	Komp	297	Kommentar	Ja	272
105	Fartsgrense	1	Komp	446	Dokumentasjon		1829

Figur 2 Mulige «Datterobjekt» for vegobjekttype

6 Egenskapstyper

I det følgende beskrives egenskapstyper tilhørende aktuell vegobjekttype. Vi skiller på standard egenskapstyper og geometriegenskapstyper.

6.1 Standard egenskapstyper

Egenskapstyper som ikke er geometriegenskapstyper regnes som standard egenskapstyper. Disse gir utfyllende informasjon om vegobjektet. Tabell 6-3 gir oversikt over alle standard egenskapstypene tilhørende *Fartsgrense*.

Tabell 6-3 Oversikt over egenskapstyper med tilhørende tillatte verdier

Egenskapstypenavn	Datatype	Viktighet	Beskrivelse	ID
Tillatt verdi				
Fartsgrense	Flerverdiattributt, Tall	1: Påkrevd, absolutt krav	Fartsgrense. Merknad registrering: Høyeste tillatte hastighet på en vegstrekning.	2021
• 5			Til bruk i forbindelse med gatetun, gågater, etc.	19885
• 20				11576
• 30				2726
• 40				2728
• 50				2730
• 60				2732
• 70				2735
• 80				2738
• 90				2741
• 100				5087
• 110				9721
• 120				19642
Vedtaksnummer	Tekst	3: Betinget, se 'merknad registrering'	Angir vedtaksnummer. Merknad registrering: Påkrevd der ny fartsgrense avviker fra standardgrensene 50 i tettbygd strøk og 80 i spredtbygd.	1891
Gyldig fra dato	Dato	2: Påkrevd	Dato for når fartsgrense ble satt i drift. Den dato skiltene ble "avduket". Merknad registrering: Gjelder fra og med denne dato.	5127
Arkivnummer	Tekst	3: Betinget, se 'merknad registrering'	Gir referanse til relevant sak i vegeiers arkivsystem. Merknad registrering: Påkrevd om vedtaksnummer er gitt.	9155

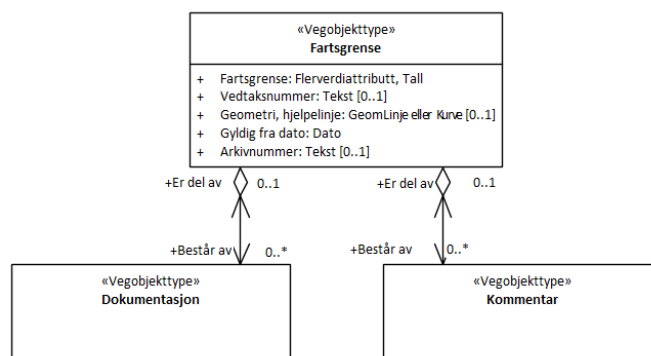
6.2 Geometriegenskapstyper (egegeometri)

Vegobjekttypen har ikke geometriegenskapstyper (egegeometri).

7 UML-modell

7.1 Relasjoner (mor–datter)

UML–diagram viser relasjoner til andre vegobjekttyper.

7.2 Betingelser

UML-diagram viser egenskaper med betingelser.

«Vegobjekttype» Fartsgrense	
+ Fartsgrense: Flerverdiattributt, Tall	
+ Vedtaksnummer: Tekst [0..1]	
+ Geometri, hjelpelinje: GeomLinje eller Kurve [0..1]	
+ Gyldig fra dato: Dato	
+ Arkivnummer: Tekst [0..1]	
<i>constraints</i>	
{Arkivnummer: Påkrevd om vedtaksnummer er gitt.}	
{Vedtaksnummer: Påkrevd der ny fartsgrense avviker fra standardgrensene 50 i tettbygd strøk og 80 i spredtbygd.}	

7.3 Tillatte verdier

UML-diagram viser egenskaper med tillatte verdier.

«Vegobjekttype» Fartsgrense	«Tillatte verdier» Fartsgrense
+ Fartsgrense: Flerverdiattributt, Tall	+ 5
+ Vedtaksnummer: Tekst [0..1]	+ 20
+ Geometri, hjelpelinje: GeomLinje eller Kurve [0..1]	+ 30
+ Gyldig fra dato: Dato	+ 40
+ Arkivnummer: Tekst [0..1]	+ 50
	+ 60
	+ 70
	+ 80
	+ 90
	+ 100
	+ 110
	+ 120